

figes derhos, at forsaavidt der fra Laug eller Corporationer paa det Sted, hvor Svenden agter at begive sig hen, indløber Anmeldeelse til en Politiautoritet om, at man ikke har Brug for hans Arbejde, maa han aldeles ikke tilstedes Afgang. Det er disse Bestemmelser, der særligt gjælde Haandværksvende. Det høie Thing vil see, af hvilken overordentlig indgribende Natur de ere; og Loven fordrer ikke blot Undersøgelse, men ogsaa Undersøgelse; Forordningens Regler gjælde imidlertid ikke blot Haandværksvende, efter dens § 14 ramme de enhver Anden, der fra fremmed Sted agter at begive sig ind i Landet for her at søge Arbejde eller Fortjeneste. Undersøgelserne skulle rettes paa, om der efter Personens Stilling og Udvortes kan vækkes Tvivl, om han ikke muligens vil kunne falde Landet til Byrde. Naar Undersøgelsen af hans Stilling, der ikke kan anstilles efter Andet end hans Udvortes, leder til saadan Tvivl, saa vises han tilbage. Det er disse Bestemmelser, som mit Endringsforslag gaaer ud paa at ophæve, imidlertid naturligviis, som det høie Thing vil see, kun for de samme Staters Vedkommende, for hvilke Lovudkastet foreskriver Ophævelse af Pastvang, og der er fremdeles kun Tale om Ophævelse af Indskrænkninger for den Fremmede, der kommer her til Landet, om de Undersøgelser, der skulle anstilles ved selve hans Ankomst. Tanken er slet ikke den, at hæve Politiets almindelige Tilsyn eller at stille den Fremmede under hans Ophold her i Landet under andre Regler eller mindre Indskrænkninger end dem, der gjælde for enhver dansk Borger. — Der kan ikke være nogen Tvivl om, at disse Undersøgelser lægge ganske anderledes Baand paa den Fremmedes Afgang til Landet, end den Regel, at han i sin Hjemstavn skal have soafhnet sig med Pas. Der kan ikke være Tvivl om, at de i deres Væsen ere ganske anderledes nærgaaende og besværende, og det er saaledes vistnok med fuld Føie, at Generalprocureuren i sin Betænkning over Lovudkastet har anført, at han maa ansee det for en ligefrem Selvfølge, at disse Foranstaltninger bortfalde med Pastvängen, idet han ikke formaaer at indsee, hvorledes man kan estergive Forpligtelsen til at forevise Pas og samtidigt

underkaste Føll endogfaa en personlig Undersøgelse efter deres Stand, Stilling og Udvortes. — Det er jo heller ikke herom der er Tvivl mellem den ærede Minister og mig. Allerede i Motiverne til Lovudkastet, Side 10—11, er det ubifilet og udtalt, at disse Bestemmelser hæves ved Lovudkastet, at de „ligefrem“ ville bortfalde, dersom Lovudkastet gaaer igjennem, og det høie Thing vil gjenfalde sig, at i saa Henseende var den ærede Justitsminister foreleden fuldkommen enig — og det er vel en Selvfølge — med Lovudkastets Motiver. Uenigheden, hvis jeg tør tale om Uenighed mellem den høitærede Minister og mig, dreiede sig alene om det Spørgsmaal, hvorvidt disse Bestemmelser udtrykkeligt burde ophæves ved nærværende Lov, eller om man skulde lade disse, i Virkeligheden ophævede og ikke længere eksisterende Lovbud vedblive at føre en Art af Tilværelse under administrativ Tilsyn, om det skulde være nok, at man gjennem Circulærey indskræpede Politiautoriteterne, at de ikke havde at anstille hine Undersøgelser. Det forekommer mig nu, at der ikke kan være Tale om, naar disse Bestemmelser i og for sig ere uhensigtsmæssige, naar de ifølge Lovens egen Tanke ere ophævede, da at tillade dem at føre et saadant Liv. Det forekommer mig, at det vilde være at udsætte Fremmede for administrativt Villkaarlighed; der er slet ingen Garanti for, at disse Undersøgelser, der staae i Loven og vedblive at have Gyldighed, naar de ikke udtrykkeligt ophæves, ikke ville falde besværende for Fremmede, der ønske Afgang til Riget; thi det maa vel erindres, at det ikke altid er en høiere Politiofficiant, en Politimester, der er tilstede, og hvis sine Die skal vaage over den Fremmedes Udvortes, men at det ofte kan falde i en af de lavere Bestjentes, en Politibetjents Lod, og at denne let kan tage feil af den Fremmedes Dragt og Udvortes og finde noget Mistænkeligt, hvor der i Virkeligheden ikke er Anledning til Mistanke. Det forekommer mig derfor klart, at disse Bestemmelser, disse Undersøgelser bør ophæves ved Lov og ved nærværende Lov. De ere vel ikke umiddelbart Pasbestemmelser, men de staae ifølge deres Væsen og Natur i saa nøie Forbindelse med Pastvängen, at det vil findes i sin Orden, om de samtidigt hæves. Jeg tør